

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА НЕ ГАРАНТУЈЕ ТАЈНОСТ

**ТАЈНЕ НЕМА
НИ ИЗМЕЂУ
ЧЕТИРИ ЗИДА**

*Постоји више од 300.000 база разних података.
Поверенику ситигло за годину дана 600 жалби*

СТРАНА 5.

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ НЕ ГАРАНТУЈЕ ТАЈНОСТ ИНФОРМАЦИЈА, А ПОСТОЈИ ПРЕКО 300.000 БАЗА РАЗНИХ ПОДАТАКА

ТАЈНЕ НЕМА НИ У ЧЕТИРИ ЗИДА

Само током последње године поверенику су стигле 582 жалбе грађана због злоупотреби на мнозбројне начине

ПОДАЦИ о грађанима - имена, презимена, бројеви телефона, видео-снимци - налазе се у банкама, поштама, државним установама, на Интернету, и лако се могу злоупотребити. Како је за "Новости" речено у кабинету повереника за заштиту података о личности Родољуба Шабића, током последње године стигла су чак 582 дописа грађана који нису желели да дају податке у страху од неприлика.

У 256 случајева тражили су појашњење да ли су дужни да дају податке, док је њих 275 захтевало да повереник пође у инспекцијски надзор. Грађани се најчешће жале на злоупотребе матичног броја, података о здравственом стању, као и оних који се налазе у базама полиције и банака. Чак 90 грађана изгубило је у пресудама које пису биле у њихову корист, а подаци су им били злоупотребљени.

Ново поље где би крадљивци података могли да се разиграју јесте попис становништва који се тренутно спроводи. Бар тако сматрају они који се очи у очи нађу са анкетаром коме реферишу и здравствено и имовинско стање.

- Интересовали су се да ли пописивачу морају да наведу имовинско стање, да ли ће анкетари бити кажњени уколико не чувају податке - каже, за "Новости", Александар Ресановић, заменик повереника.

Јер, право питање које све мучи јесте: ко гарантује без-

бедност података од тренутка када их грађанин повери пописивачу до предавања пописног материјала? И ко гарантује да их пописивач неће пренети неком, фотокопирати, или показати трећој особи?

Из Републичког завода за статистику поручују да сви пописивачи имају обавезу чувања службене тајне и података.

- Закон о попису прописује начине заштите информација - објашњава Љиљана Ђорђевић из Републичког завода за статистику. - То подразумева ограничени круг особа које долазе у додир са пописним материјалом. Прикупљени обрасци, по завршетку посла у пописном кругу, пописују се и пакују. Од места где је анкета обављена до седишта комисије материјал се превози под пратњом.

Подаци се могу красти преко Интернета, уласком у базе података банака, са чипова на пасошима, личним картама и картицама, у папирним архивама, са хард дискова, па чак и копањем по ђубрету... Претпоставља се да постоји око 300.000 база разних података.

Трећина укупних превара у свету односи се на крађу идентитета, што је био случај и код неких од хашких бегунаца. Један од драстичнијих примера био је и када је прикупљена документација за изградњу грађевинског објекта, и то на име човека који није жив.

У Србији постоји Закон о заштити података о лично-

сти, али он није гаранција тајности. Овај акт није у потпуности усаглашен са међународним правилима ни са Уставом.

- На пример, највиши правни акт каже да се прикупљање, држање и обрада података уређују искључиво законом, а закон, опет, каже да то све може да се уради и подзаконским актом, прописом или уговором. Зато је повереник пред Уставним судом покренуо поступак за оцену уставности и став се још чека - објашњава Ресановић.

Закон се, међутим, не бави биометријским подацима и видео-надзором, осим оног у саобраћају који је уређен ак-

том. Непотпуне су одредбе о изношењу података из Србије, не дефинишу се историјске, статистичке и научноистраживачке сврхе због којих се подаци узимају.

Овој дугачкој листи која у неку руку и подстиче злоупотребе придружује се и то да повереник нема у потпуности одрешене руке и да Влада није донела акте о архивирању осетљивих података, иако је рок истекао 2009. године, а ни стратегију о заштити, што је требало да учини још прошле године. ■

Е. В. Н.

ЛОПОВИ ТРАЖЕ "ТИПОВАЊЕ"

МНОГИ грађани уплашили су се од "типовања" станова за лопове током пописа. Доцент на Факултету за безбедност Зоран Драгишић каже да ова опасност не може да се искључи, али, ипак, додаје: - Исти ризик постоји и када грађанину у кућу уђе поштар, лекар или мајстор. Људи који раде на попису нису криминалци, они су изабрани за овај посао. Крађа идентитета јесте распрострањени облик криминала, али ризик да се то догоди током пописа није ништа већи него иначе.

ПОПИСИВАЧЕ МОЖЕМО ПРОВЕРИТИ

ПОПИСИВАЧИ који посао не ураде како ваља мораће да плате казну од 20.000 до 50.000 динара. Уколико не поштују чување службене тајне суд их може казнити са 35.000 до 50.000 динара. Сваки пописивач има легитимацију са именом и матичним бројем и грађанин може да је запише и провери идентитет анкетара. Сви подаци које прикупе анкетари користе се искључиво у статистичке сврхе.